

NOTA BENE

Цей номер «Всесвіту» присвячується пам'яті **Олега Івановича МИКИТЕНКА**

(22 грудня 1928 – 26 жовтня 2020)

Редактор «Всесвіту» від січня 1958 р. до листопада 2020 р.
62 роки, відданих служінню нашому журналові.
Вічна пам'ять тобі, Олеже Івановичу!

НОВА ТРОЯ. СОН

*(Цей часом іронічний, трагічний, інколи оптимістичний і ностальгійний вірш —
для мого Батька, до нашої незакінченої розмови про долю України,
український нарід, його сильні й слабкі риси, національний характер
і архетип українця, про останні романи Юрія Щербака,
з якими він зустрів свій вічний сон).*

Гнів оспівай, богине, Ахілла, сина Пелея,
Пагубний гнів, що лиха багато ахеям накоїв:
Душі славетних героїв навіки послав до Аїду
Темного, їх же самих він хижим лишив на поталу
Псам і птахам....

Гомерові «Іліада» в пер. Бориса Тена

Сто двадцять тисяч пічкурів*
Піймав я в озері Святім
Моя любов, і мій то Гнів
Моє табу і мій тотем —
Сто двадцять тисяч пічкурів.
Нехай оспівують той гнів —
Ахілла на п'яту слабого.
Піймав сто тисяч пічкурів
І засолив і насушив
Циганську голку взяв і вдів
Усе на нитку-линву тих
Всепоглиналих пічкурів.
Моє то воїнство де-де
Аж хвіст не видно якщо де
У лави вишикуєш їх

Ой леле скільки там калік —
Не воявають зате варить
Борщі та всяку іншу снідь
Аж поки не прийшли дощі
І не розлізлися мої
Солені в'ялені хвости —
Оті прекрасні пічкурі.
Якби я був сам цар Пріам
Або синок його Паріс
Зумів би Трою боронить
Красу-Єлену захистить.
Як обступили вороги
Сто двадцять тисяч вояків
Всю славу Трою на чолі
З Агамемноном в голові

Узяв би я своїх воїв-
сто двадцять тисяч пічкурів
І сам Ахілл сказав би — блін!
Куди іти, чому, на хрін!
Отож бо й сила тут така:
Сто двадцять тисяч пічкурів
Нехай і сушених крихких
До перемоги правлять путь.
Стають — булат
Якщо їх правильно набуть-
Зі Свято-озера піймать
І оповити ними світ
Та від Москви аж до Бермуд.
Та де Свят-озеро знайти?
Скажи!

* Пічкурі (піскарі, коблики) — невелика рибка до 15 ст. довжиною з родини коропових, зустрічається у водоймах з чистою, прохолодною водою та піщаним дном. Дуже чутливий до забруднення води. Як кажуть, рибка мирна, але перед загрозою хижаків об'єднується у «бойові фаланги», яких уникають навіть хижі щуки, окуні й судаки.

Епілог

(Відповідь на останнє запитання)

– А там, де вітряться дощі
Де прилітають снігурі
Де від п'яного маку дим-
Встеляє синій степ де-де
Де над курганами в степу
Імлисто в'ється мла
Встає юга від пасм перекотиполя
Де влітку дме Зефір
А взимку п'ється еліксир
Ста тисяч трав нектар
Де мати спить і бачить сон
Про африканський легіон
Українських воїнів хоробрих
Хлоп'ят живих, та все веселих
Та там де вкупочці живуть
Журавлик хрущ і ліліпут
І дід Панас
і сторозтерзаний Тарас

Дніпро і срібний баламут
В Озівським морі
Від Карпат та до самісінького Дону
Вже накопили тих озер
Святих озер де всі живі,
Де дихає спіраль
Того життя, що смертю – смерть
На кручах горбоконики-Київ
Отам і водяться оті
Мої прекрасні пічкурі
Оті сто двадцять тисяч воїв
Моє табу, і мій то гнів
Які на Озері Святім
я наловив
і оповив
я всю Україну мою
святим цим воїнством -
табу.

«ВСЕСВІТ», Юрій Микитенко

ПАМ'ЯТІ О. І. М.

У мертвих в головах стоять хрести,
на чатах біля них Небесна сила...
А він не знав, де батькова могила,
де тіло батька кинули кати.

Він ще хлопчак. А треба далі йти,
бо доля дальню путь йому судила
й заклічно напинала вже вітрила,
та у незнані кликала світи.

Не мореплавець він, не адмірал,
хоч впевнено в руках тримав штурвал
і не зважав на рифи чи негоду;

він вів не каравелу, а журнал
і людям відкривав і в штиль, і в шквал
літератури Заходу і Сходу.

...А пам'ять у дитинство мчала вчвал,
і наринало, мов дев'ятий вал,
гірке минуле роду і народу.

Сергій Борщевський